

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRASOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenfeld & Emerich Lesner.
Heinrich Schalek. Rudolf Messer.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelke.
In Budapesta: A. V. Geibler-
per, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marely & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o
seriă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I .

„GAZETA” iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 181.

Brașov, Miercuri 18 (30) August.

1899.

Cehii și Maghiarii.

Ne aducem aminte, că anul tre-
cut un bărbat de frunte și cu vață
din tabăra guvernului, deputatul Lu-
dovic Lang, fost vicepreședinte al
camerei ungare, publicase sub titlul:
„*Naționalitățile în Ungaria și Austria*”
o broșură, care conținea mulțime de
date statistice, pe baza cărora ajungea
la nisele concluziuni foarte semnifica-
tive pentru ideile și planurile, ce
munceau pe atunci creerii politici-
nilor din sferele guvernamentale un-
gurești. El se silia să dovedească, că
în Ungaria egemonia rasei maghiare
ar fi în continuă creștere și întărire
în urma raporturilor numerice, eco-
nomice și culturale ale populațiunii,
pe când în Austria egemonia Ger-
manilor a încetat și Germanii pierd
șilnic din teren față cu elementul
slav. De aici politicianul maghiar
facea concluziunea, că Ungurii trebuie
s'o rupă odată cu tradiția, după care
egemonia rasei maghiare în Ungar-
ia ar sta în vre-o legătură cu rolul
ce-l au Germanii în Austria, și dim-
plovă, *Maghiarii ar trebui să se fami-
lizarizeze cu ideea de a da mâna cu Slavii
austriaci.*

Nu încapă nici o îndoială, că
Lang exprima în broșura lui convin-
gerile unei părți însemnate dintre
Maghiarii dela putere, cari vedând
cum Slavii Austriei încep a-se ridica
tot mai mult la suprafață până a da
chiar tonul în politica cisleitană, vor
se tacă o diversiune în atitudinea lor
de până acum, se se pună așa dicând
bine cu Slavii și se nu mai persiste
în politica lor de mai înainte, ce se
identifica cu interesele de stăpânire
ale Germanilor austriaci.

Luând act despre această vicie-
niă politică a Maghiarilor suprema-
tiști, diceam atunci, că nu cre-
dem posibilă o alianță a Slavilor din
Austria cu Ungurii, câtă vreme aceș-
tia își vor susține sistemul lor des-
potic față cu Slavii din Ungaria, și
în genere față cu naționalitățile ne-
maghiare din statul ungar.

Convingerea noastră o vedem
confirmată printr'un articol important,
ce-l publică politicianul ceh Spacil
Bystricky în revista parisiiană „La
Nouvelle Revue Internationale” intitu-
lat „*D'une entente politique entre les
Scheques et les Magyars*” („O înțelegere
politică între Cehi și Maghiari”). Ar-
ticulul are de scop a dovedi, că Un-
gurii nu pot fi aliații Cehilor, câtă
vreme ținta politică a celor dintâi
este maghiarisarea naționalităților
din Ungaria, ba o alianță între Cehi
și Unguri e imposibilă chiar și din
punct de vedere al dreptului public
de stat. Dér se vedem mai de aproape
ce dice numitul politician ceh.

Vorbind despre aceea, că unii
dintre Cehi sperază a-și întări și
spori puterea lor pe baza unei ali-
anțe ceho-maghiare, în urma căreia
Cehilor se le succedă a storce dela
guvernul din Viena punctul cel mai
cardinal al pretensiunilor lor națio-
nale: perfectă egală îndreptățire, și
mai târziu restabilirea deplină a au-
tonomiei lor de stat, — dice:

„Ungurii însășteptă dela o
astfel de alianță cu totul alt-ceva.
Ei sperază, ca în chipul acesta să-și
pótă realiza planul lor predilect,
adecă înființarea statului unitar ma-
ghiar. Ei înțeleg sub acesta: *maghia-
risarea Slovacilor, Rutenilor, Sêrbi-
lor, Croaților, Românilor și a Sași-
lor*; cu alte cuvinte, vrâu ca întraga
poporațiune de adî a Ungariei, să
fiă de limbă maghiară.”

„Afară de acesta — continuă
Bystricky — Maghiarii de-un secol
încôce s'au obicinuit a-și valida pu-
terea lor politică în afacerile mo-
narchiei; și-au stors drepturi, pe cari
sunt geloși și la cari nu vor renun-
ța cu una cu două. La ei ma-
ghiarisarea cu forța a devenit o
bôlă, de care aprôpe nu mai e po-
sibil a-se vindeca. Programul politic
maghiar este o siluire fără conside-
rare, căreia nicăiri în Europa nu-
afi pârache.”

Față cu acesta, dice mai de-
parte politicianul ceh, în istoria na-
țiunii cehice nu vom afla usurpare
de drept, nici siluire, nici atacarea
teritoriului străin. Deși Cehii trăesc
între Germani și Maghiari rășoi-
nici, totuși trecutul lor e liber de
ori-ce violențe, drepturile lor se ba-
seză pe tradițiuni istorice și cauza
lor e dreptă. C'un cuvânt, „progra-
mul Cehilor este înainte de toate
pacinic și moral”. Apoi se întrebă:
„Eisistă Slav, care se nu fiă de pă-
rerea, că alianța Cehilor cu Maghia-
rii, asupritorii fraților noștri slo-
vaci, ruteni, sêrbi și croați din Un-
garia, ar însemna o pârășire a cau-
sei noastre și o tradare contra ele-
mentului slav?”

Autorul articolului din revista
francesă arată mai departe cauzele
pentru cari o alianță a Cehilor cu
Maghiarii este imposibilă chiar și
din punct de vedere al dreptului
public de stat. Pentru a dovedi
acesta se provôcă la Slovaci, și dice,
că adî nu se pôte încă apreția în-
deajuns importanța cesțiunei Slo-
vacilor, însă decă se va avé în vedere
viitorul și decă se va ține sémă, că
Germania începe a-se întinde spre
Sud, atunci pentru ori-ce politician
slav e învederat, că „teritoriul, pe
care locuesc adî Slovacii din Un-
garia, pôte servi ca punte, ce légă pe
Cehi cu orientul...”

Dér și din alt punct de vedere
Cehul Bystricky e de părere, că co-
naționalii săi trebuie să fiă în contra
unei alianțe cu Maghiarii. „Nu tre-
buie să tănuim — dice el — că
Maghiarii, ca aliați, nu ni-ar fi de
nici un folos în eluptarea preten-
siunilor noastre naționale. Puterea
Maghiarilor nu e decăt aparentă;
acesta putere ei n'o pot mulțumi
alt-cuiva, decăt sprijinului din Ger-
mania și indiferenței curții din Viena,
dér mai ales urei dintre Germani și
Slavi”. Drept aceea, el provôcă pe
Cehi să se nu mai tracteze în viitor
cu mânuși pe Maghiari, ci mai ales
să-și arate puterea lor morală și po-
litică dincolo de Laita, căci c'un
guvern maghiar și c'o partidă ma-
ghiară în majoritate, care se com-

pune din renegați, este imposibil a
tracta asupra unei alianțe, „care ar
fi o stupiditate și o politică ne-
cincșită”.

Suntem siguri, că și acum, ca
și altă-dată, organele de publicitate
ale maghiarismului violent vor în-
tîmpina cu liniște prefăcută păreri
de mai sus ale politicianului ceh,
care se vede, că nu e tocmai străin
și că are cunoștință de cele ce se
petrec în Ungaria cu poporele ne-
maghiare. Ba se vor găsi foi, cari
să sbiere în gura mare, că libertatea
naționalităților nu e suprimată, că
legea și dreptatea, ér nu volnicia și
violențele domnesc în Ungaria. Dér
orî cât s'ar opinti și orî cât s'ar
sbate în drépta și în stânga pressa
maghiară pentru a dovedi contrarul
aserțiunilor din revista trancesă re-
feritoare la politica ungrurescă, fapt
este și rămâne, că sistemul maghiar
de guvernare de adî, fidel trecutului
său de treideci de ani, este dușma-
nul libertății poporelor nemaghiare,
cari compun majoritatea acestui stat.

Cu greu credem posibilă o a-
lianță a orișicărui popor cu acest
sistem de opresiune, căci o astfel de
alianță n'ar însemna, decăt întărirea
și creșterea în putere a șovinismului
maghiarisator, pentru a prizoni și
nedreptăți și mai amar pe aceia,
cari sunt considerați adî numai ca
material de înmulțire a rasei domi-
nante maghiare.

Articolul Cehului Bystricky pôte
servi de un serios memento opre-
sorilor ungruri.

Adunarea gener. a „Asociațiunii” în Deva.

Raport special al „Gazetei Transilvaniei”.

Deva, 28 Aug. 1899.

Ședința II.

Ședința a doua s'a deschis la ôrele
10¹/₂ a. m. prin președintele, P. C. Sa D-l
Ilarion Pușcariu. Public mai puțin, ca la
ședința primă, dér totuși destul de numé-
ros. O frumôșă cunună de dame ocupau și-
rurile prime, ca și la ședința primă. La
masa pressei erau reprezentate prin ra-
portori diarele „Gazeta Transilvaniei”, „Tri-
buna”, „Telegraful Român”, „Unirea”, „Re-
vista Orăștiei”. „Familia” era reprezentată
prin redactorul său, d-l Iosif Vulcan, care
în același timp era și delegat din partea
„Societății pentru fond de teatru român”,
ocupând loc în frunte la masa comitetului.

După deschiderea ședinței, secretarul
al doilea, d-l Dr. Beu, ceti numele despăr-
țământelor, cari erau reprezentate la adu-
nare prin delegați provôduți în regulă cu
plenipotențe. Anume despărțământul I (Bra-
șov) era reprezentat prin d-nii Andreiș
Bârșeanu și Gregoriu Maior; despărțâmên-
tul II (Bran-Zărnesel) prin d-l Dr. Nicolae
Mănoiu; al Timișorei prin d-l Emanuil Un-
gurianu; al D.-St.-Mărtinului: V. Zăhan;
al Beiușului: Ioan Pop; al Bradului: G.
Părău și Petru Rimbaș; al Făgărașului:
vicarul Iac. Macaveiș și Dr. I. Turcu; al
Panciovei: On. Conopan și Dr. Miclea; al
Blașului: Art. Blăjan și Dr. I. Maniu; al
Devei: Florian Budiu și Avram Păcurar
protopop; al Sebeșului: Sergiu Medean și

I. Onescu; al Sibiului: Dr. N. Vecerdea;
al Lugoșului: Boroș etc.

Au urmat apoi raporturile comisuni-
lor. Întâi s'a cetit raportul interesant și
bine studiat al comisunei însărcinate cu
censurarea raportului general al comitetu-
lui. Raportor d-l Andreiș Bârșeanu.

În partea dintâi, comisia constată
cu bucuriă progresele „Asociațiunii”, apoi
face mai multe observări și propuneri forte
bine nimerite, cari toate au fost primite de
adunare unanim și aprôpe fără nici o dis-
cusiune. În cunoscuta cesțiune a subven-
țiunii, ce „Asociațiunea” primia an de an
dela societatea „Transilvania” din Bucu-
resci pentru ajutorarea elevilor meseriași,
precum și a darului danaic de 400 fl.
anual, ce l'a oferit „Asociațiunii” guvernul
ungureșc în schimbul acestei subvențiuni,
comitetul „Asociațiunii” a prezentat comi-
siunii un raport special, care nu se publi-
case în raportul general. Studiând acest ra-
port, comisiunea propuse să se aprôbe și
să se ia la cunoștință remonstrațiunile ba-
sate pe argumente puternice, ce le-a făcut
comitetul central la guvern într'u apărarea
dreptului „Asociațiunii” de a primi amintita
subvenția dela societatea „Transilvania”.
Față cu pasul comitetului central însă, care
a primit darul de 400 fl. anual oferit de
guvern în schimbul acestei subvențiuni,
comisia făcu o propunere de următorul cu-
prins: *Adunarea, gelôsă de independența Aso-
ciamiunii, îndrumă comitetul, ca pe anul vii-
tor să renunțe la ajutorul guvernului.*

Propunerea acesta a făcut cea mai
bună impresiune asupra adunării și între
unanime și entusiaste aprobări și urări de
„să trăsescă” a fost primită, fără nici o dis-
cusiune.

Pentru editarea de scrieri bune pentru
bibliotecile populare, comisia propune și
adunarea primesce a se vota în bugetul
anului viitor o subvențiune corêspondetore.
Față cu concludul adunării din anul trecut,
ca în legătură cu forurile noastre supreme
bisericesci comitetul central să culegă da-
tele despre șcôlele avisate la ajutor, se în-
drumă comitetul a-și completa datele și a
presenta raport definitiv în adunarea pro-
ximă.

Față cu decisiunea comitetului cen-
tral, de a-se încorpora lăsământul fericitului
Ioan Oltean la fondul general al Asociați-
unii, adunarea primesce propunerea comi-
siunii, de-a nu se încorpora acest lăsământ
la fondul general, ci a se administra ca
fundatiune de sine stătătoare, oare să pôrte
numele fondatorului, servind spre încoura-
jare și altora.

Dispozițiunea comitetului central, ca
40% din interesele fundatiunii Olteanu să
se întrebuintze pentru instituirea a patru
locuri gratuite în proiectatul internat de
băeți în Sibiui, se modifică în sensul, ca
asupra întrebuintzei acestor 40% să ho-
tărăscă an de an adunarea generală. Pen-
tru anul proxim însă se rămână în favorul
șcôlei civile de fete a „Asociațiunii”.

Față cu ofertul făcut de comitetul
central Consistoriilor din Blaș și Sibiui,
ca în locul celor 10% din venitul funda-
țiunii Olteanu, destinate a se împărți în
părți egale șcôlelor gr. cat. și gr. or. din
Cojocna, să primescă o escontentare finală
de 5000 fl., — adunarea hotărăscă, ca această
escontentare să se nu se facă, ci să se respecte
strict dispozițiunile testamentare ale fundato-
rului. La acest obiect an vorbit d-nii Dr.
Bunea, adv. Patia și Gr. Maior, etc., toți ple-

dând pentru stricta observare a dispozițiilor testamentare.

În legătură cu asta, la propunerea D-lui canonic Bunea, adunarea exprimă între vii aclamații mulțumită d-lui avocat din Clușă Dr. Aurel Isac, care în mod gratuit și cu mult devotament a reprezentat „Asociațiunea” înaintea forurilor judecătorești pentru validitatea drepturilor „Asociațiunei”.

O mică discuție *pro* și *contra* s'a provocat prin cererea d-lui Dr. E. Dăianu, ca adunarea să-și exprime dorința, ca comitetul central să invite pentru viitor la ședințele sale și pe membrii săi suplenți. Dorința d-lui Dr. Dăianu se ia spre scoțintă.

Uitasem se spun, că încă înainte de a se fi înaintat până aici cu discuțiile, s'au cetit prin d-l secretar Dr. Beu numele tuturor membrilor decedați ai „Asociațiunei” în cursul anului. Adunarea și-a exprimat părerea de rău prin ridicare.

A urmat raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului secretarului I privitor la *producțiunea noastră literară*. Referent d-l Dr. E. Dăianu. Acest raport a conținut multe momente de interes și caracteristice tot-odată, ocupând timp îndelungat adunarea, atât prin esopoul lung al d-lui referent, cât și prin discuțiile ivite ulterior. Din pagină în pagină, d-l Dăianu a criticat cu asprime raportul, găsindu-l prea exagerat în laude față cu activitatea comitetului pe terenul literar; de altă parte nedrept, tendențios și vătămător cu deosebire în partea, care privește diaristica. D-l Dăianu a citat anumite pasaje din raport și a scos din ele date, ca, de exemplu, schimbul cu mai multe diare ungurești etc., prin care a produs mult efect și adunarea l'a aprobat. Dér aproape după fiă-care propoziția d-l Dr. Dăianu era întrerupt cu anumite observări din partea d-lui prim-secretar Dr. Diaconovich, așa că în cele din urmă ne pomenirăm cu un fel de polemică între d-l Dr. Dăianu și Dr. Diaconovich, care nu era lipsită nici de anamite părți umoristice. D-l Dr. Dăianu însă avea pe partea sa argumente tari în parte chiar mișcătoare mai ales în ce privește unele espreciuni prea aspre și nepotrivite din raport față cu diaristica noastră. Propune în numele comisiei, ca adunarea să îndrume pe comitet a se ține strins de conlusal adunării dela Beiuș și raportul privitor la mișcarea literară să se facă într'un mod mai obiectiv și într'o formă mai puțin jignitoare.

Propunerea acesta a îndemnat pe mai mulți membri să ia cuvântul, între cari cu deosebire d-l canonic Dr. Hossu și d-l avocat Dr. Aurel Isac critică cu puternice argumente logice espuerile din raport privitoare la diaristica noastră. După lungi discuțiuni, ajungând propunerea comisiei la vot, a fost respinsă cu 28 voturi contra 20. Cu toate acestea, învingerea morală a fost pe partea comisiei și în special a d-lui Dr. Dăianu.

După acestea d-l Dr. Mihai presentă raportul comisiei financiare constatând perfectă ordine în purtarea socotelilor și un îmbucurător progres în înmulțirea averei.

Membrul Gregoriu Maior în numele comisiei pentru cenzurarea raportului privitor la regulamentul bibliotecilor populare raportază, că comisia găsește proiectul corepunător trebuințelor noastre și l' recomandă spre primire. Adunarea îl primesce.

În fine s'au cetit prin d-l Dr. Beu mulțime de telegrame de felicitare sosite la adresa adunării din diferite unghiri locuite de Români. Prima a fost telegrama sosită dela președintele I. M. Moldovan, dela Jarnik (Praga), Dr. Rațiu (Sibiu), Onițiu (Brașov); apoi dela Basna (Dr. A. Mureșianu și C. Davidescu), Oradea mare, Caransebeș, Blășiu, Carlsbad (Pop de Băsești) și alte multe.

La încheiere, președintele constată, că adunarea a fost la înălțime și mulțumesc membrilor, îndeosebi însă Românilor din Deva pentru buna și ospitală primire.

Séra a urmat concertul, despre care publicăm raport mai jos.

Rap.

Finis Siculorum.

Sécuii se prăpădesc! Acesta este nu cel mai nou, dér ultimul svon de senzație, firesce pentru marea public maghiar setos de așa noutăți, colportat de diarele ungurești. Și senzațiunea nu constă atât în declararea, deja de mult trimbițată de foile patriotice, a bancrotului etnic al seminției sécuiesc, ci în modul ridicol și estravagant, în care așa dișa peire a Sécuilor e adusă în directă legătură cu acțiunile financiare ale „Albinei”.

Sunt aceleași atacuri, aceleași denunțări și insinuări nedemne la adresa institutelor noastre de bani, cum nu arare-orî au născocit în timpul din urmă creerii pismași ai adversarilor progresului și bunei stări românești. E o ridicolă fabricațiune de proveniență din oficiu lui „Pesti Napló”. Corespondența de felul acesta datată din Sibiu, sediul principal al „Albinei”, e cu atât mai ridicolă și mai copilărească, cu cât pretinsul autor din Sibiu al corespondenței și descoperitor al „tănelor” acțiunilor românești, afirmă deja în prima propozițiune, că sediul „Albinei” e în Arad.

E caracteristic pentru starea patologică a șovinștilor dela noi modul acesta copilăresc de a ataca tot, ce avem noi bun și ales, ér partea de mai jos referitor la pretinsele acțiuni „nihiliste” și „distrugătoare” printre Sécui ale filialei „Albinei” din Brașov, o dăm după „Pesti Napló” numai ca un fel de curiosum și specimen de răutate degenerată în copilărie a pismuitorilor noștri adversari. Eță ce scrie „Pesti Napló”:

„Câte-va cuvinte caracterizază în destul acțiunea nihilistă a Românilor. Filiala din Brașov a „Albinei” își angajează de agenți pe preoții români din ținuturile ungurești, și acești ómeni dezvoltă un zel atât de laudabil pentru ajungerea scopurilor de agitațiune, încât Românii pot fi cu tot dreptul mândri de ei. Cel ce voiesce să urmărească cesțiunea cu atențiune, trebuie să-și aducă aminte de enunciațiunea nu de mult făcută a unui fruntaș Român, care s'a exprimat astfel:

„Cestiunea română se nu căutăm să o resolvăm cu forța brutală, ci prin înființarea cât mai multor institute de bani în părțile locuite de Români. Dēcă moșiile vor ajunge în mâinile noastre, cesțiunea va fi resolvată”.

Dēcă luăm în considerare această enunciațiune și o comparăm cu mulțimea nesfârșită a împrumuturilor „Albinei” nedespărțite de intabulare, nu se pôte nega, că amintita enunciațiune pôte să fiă foarte aderată. E interesant cum își face amintitul institut de banifacerile sale de împrumut. Sécuilor cu stare mai bună li-se dă împrumut până la 500 fl. pe lângă doi martori, celor mai scâpătați între aceleași împrumuturi li-se împrumută numai 200 fl. Împrumut, ce trece peste 200 respective 500 fl., se pôte obține exclusiv prin intabularea pământurilor.

Bietul Sécui ajuns în strimțore se duce la popa cel românesc și-i spune, ce nevoie are: i-ar trebui nisce bani. Popa încrunță de vre-o câte-va ori din sprincene și apoi îi declară, că împrumutul îl va avé, dér precum sciut este, trebuie să alerge mult, și apoi și el e om sérac. Firesce, acesta e destul de clar spus, și dēcă se ivesc astfel de ómeni, cari n'ar înțelege, aceștia trebuie să bată nu mai mult nici mai puțin de de ce ori la ușa părintelui. Institutul remunerează îndeajuns pe popi, dér acesta nu e încă nici o piedecă; ei înșiși decimază câte odată spesele bietului țáran până la 100 fl.

Pe lângă o astfel de procedură, ce progrese a făcut cesțiunea română în ultimii doi ani, acesta o dovedește următorul fapt: Sunt comune mai mari, cari figuréză în lista datorășilor „Albinei” cu 80—100 de mii; comunele mai mici aseme-

nea au împrumutat în anii din urmă la vre-o 30—40 de mii. Aici, firesce, e părtaş tot omul sérac, ér în unele părți chiar și ómuna însași. În ceea-ce privește camăta, în punctul acesta nu ne putem plânge, căci camăta de 6% față de camăta de 8% aproape generală în unele părți, relativ e încă favorabilă.

În decurs de doi ani în mai tóte comunele Treiscanelor, jumătate din posesiuni au ajuns în ghiarele „Albinei”, dér urméză și cealaltă parte; peste câți-va ani, micul popor al Sécuilor va trebui să emigreze de aici, căci institutul românesc de bani îi va cuprinde moșióra, de vreme ce în anii cei réi, n'a putut plăti camăta.

Că acesta se va întempla, e mai mult ca sigur, dēcă cercurile conducătoare nu vor pune capăt la timp acestor tendințe nihiliste ale Românilor. Poporul sécuiesc scie și el, că lucrul așa stă, și că réul ar trebui vindecat, și încă momentan, căci pe calea acesta nu vor trece câți-va ani și poporul Sécuilor se va nimici. E o legiune întregă a cauzelor, cari accelerează decadența poporului sécuiesc: lipsa de ocupațiune, nici o industrie, lipsa fabricilor, recolta din ce în ce tot mai nefavorabilă etc. etc. Nu e așađeră mirare, dēcă între astfel de împrejurări nu pôte evita înglodarea în datorii, de ale cărei urmări trebuie să ne temem cu toții. Secuicul puțin își bate capul atunci când e strimțorat, ce se va întempla din punct de vedere național; în primul rând are să se cugete la fericirea lui proprie.

Acela, care a cunoscut Sécuimea acum vre-o 10—15, ađi nu o mai recunoște. Unde atunci erau comune înfloritoare, acum sunt numai ruine, căci zidirile tóte sunt dărăpănate, ér Sécuicul își intabulează pământul, nu mai pôte edifica între împrejurările de acum.

Acesta este tristul adevér. Cine vrea să se convingă, cerceteze în persoană, séu informeze-se, dér dela popor, căci și autoritățile sunt tóte înglodate în datorii și cu tótele sunt strinse în veriga de oțel a Valahilor, întocmai ca Ungurii peste tot în Ardeal, posesori, economi și popor de oportivă”.

Din Bucovina.

(Români și br. Bourguignon. — Bourguignon pe ducă. — Eráși confiscare.)

Reproducem ađi o parte din articolul „Patriei” din Cernăuți dela 11 (23) l. c., articol din a cărui cauză numărul respectiv a fost confiscat. „Patria” combătând atitudinea bar. Bourguignon, care în ziua de 18 August n. cu ocazia recepțiunilor la palat, s'a exprimat în mod perfid și injurios față de frații noștri bucovineni — scrie următoarele:

„Ce are a face cu solemnitatea de 18 August ridicola imputare, că membri de-ai familiilor înaltului cler pörtă treicolorul? Este dór' purtarea treicolorului interzisă prin lege, séu consideră Maj. Sa Imperatul de periculos, ca un popor conscient să-și afirme naționalitatea sa și prin simbolul vădút?!

Seim, că pe ucrainiții guvernânți îi supără treicolorul românesc, desfidem însă pe ori și-o cine ar cuteza să susțină, că aceste veleități rusemane sunt espreșiunea voinței Maj. Sale.

Ce are a face cu 18 August, că nu toți consilierii consistoriali au eșit la poruncă să primescă pe Metropolitul, care se reintorcea din Viena, unde s'a refugiat îngrozit de urgia faptelor sale?!

Dér baronul Bourguignon nu ne mai pôte ofensa pe noi, căci a pierdut în cohiile noastre evalueațiunea de a mai puté fi interpretele intențiunilor, cari l'au chemat la postul, ce ocupă.

Nu este datorია noastră să-l tragem la răspundere pentru gravul abus, ce comite, când ofenséză atât de brutal sentimentele de loialitate ale bisericeii și națiunei. Va fi datorია celor ce îl susțin în acest post, ca să tragă la răspundere pe funcționarul pécătos.

Pentru noi rezultă însă altă consecvență din incidentul ăilei de 18 August.

Dăscălirea baronului Bourguignon *nu ne va împiedeca să purtăm și mai departe treicolorul, și nici nu ne va opri să desconsiderăm și mai departe pe nenorocitul Arcadie, cu prietini lui. Din contră, tocmai prin purtarea treicolorului vom manifesta, că suntem un popor conscient, care nu se lasă înfricat prin ridicole svéroliri ale unei politice neputincioase.*

Dér încă ceva!

Purtarea baronului Bourguignon în 18 August ne probéză, că actualul president al țării este *absolut disqualificat a lua în primire espreșiunea devotamentului și omagiilor noastre de fidelitate către tron.*

Poporul român, până ce nu va primi satisfacțiunea completă, nu pôte să astérnă sentimentele sale la treptele tronului prin intermedierea unui funcționar, care este lipsit de priceperea sânteniei sentimentelor de loialitate.

Nu noi avem să purtăm consecvențele, dēcă reprezentantul Corónei tradéză sentimentele, cari legă Coróna de popor.

Vom găsi chip și cale, ca și fără intermediar baronului Bourguignon să aducem la cunoștința Maj. Sale devotamentul de credință”.

În contra desmintirilor emanate din cercurile guverniale — scrie „Patria” — se susține prin oraș svonul, că bar. Bourguignon e pe ducă. Se svonesce anume, că familia Bourguignon e gata de plecare în urma unei telegrame sosite din Viena din partea d-lui Bourguignon, care petrece acolo deja de 3 zile. Fapt cert este, că și d-l Würfel a plecat Joi séra la Viena, și încă cu un teano de acte. Scirea acesta, dēcă se adeverește, va produce sigur pretutindenea cea mai viă bucuria.

Se duce minune! „Patria” dela 15 (27) August a fost din nou confiscată, acum pentru a 26-a óră. Pacostea a cădút éráși pe primul articol, din care cenzura a eliminat părți întregi. Articolul era îndreptat în contra br. Bourguignon. A mai fost confiscat apoi un mic articol întreg.

SCRIRILE ăILEI.

— 17 (29) August.

Regele și Regina României au pársit éri Sinaia cu un tren special, pentru a merge în străinătate, împreună cu suita compusă din d-l colonel Manu, d-l maior Grațoschi și d-na Olga Mavrogheni, damă de onóre a M. S. Reginei. În același tren au luat loc d-nii ministrii și d-l prefect al județului Prahova, cari au condus pe Majestățile Lor până la Predeal. Trenul special, condus de d-l director al căilor ferate întră în gara Predeal la órele 2 și 5 minute. Apoi vagonéle regale au fost alăturare trenului accelerat pentru străinătate și după 7 minute, la órele 2 și 12, Suvėranii luându-și rémas bun dela cei prezenți și-an continuat călătoria. La Pesta Majestățile Lor vor fi salutate de d-l consul general al României și la Viena de d-l ministru plenipotențiar al României. Suvėranii merg la Ragaz.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai intrat: 1 galbin ungu. (= 10 coróne) dela o dómnă anonimă întru amintirea d-șorei Maria Popp, fiica repausată a d-lui comerciant George Popp din Ploesci. — Direcțiunea școlară își exprimă mulțumita sa pentru darul marinos.

Congresul studentesc din România. La congresul studentesc din anul acesta, ce se va ține la R. Vélcei, se vor ceti între altele următoarele conferințe cu subiecte naționale. 1) S. Mureșeanu (Bucuresci): „Cestiunea transilvană”. 2) R. Dioghenede (Iași): „Poporația și aplicația ei în România”. 3) C. Brădescu (Iași): „Rolul femeii în cesțiunea națională”. 4) Ioan Codreanu (Iași): „Cestiunea națională în general și cu un studiu privitor la cesțiunea Bucovineană”.

Esposiția de arte frumoșe în Bucuresci. Toți artiștii români vor fi con-

vocați de d-l comisar general Olănescu pentru a-se întruni în ziua de 25 Aug. v. în sala comisariatului, în scop de a se forma un comitet special și de a prepara o expozițiune de arte-frumose, care se va deschide la Ateneul Român în cursul lunii Septembrie, și de unde un juriu compus ad-hoc va alege operele de artă (picturi și sculpturi) cari vor figura în secțiunea rezervată României în palatul frumoselor arte dela expozițiunea din Paris.

Inscrierile la universitatea din Budapesta s'au amânat de-oamdată pe timp nedeterminat, din cauză, că edificiul universității nu e încă gata. Terminul de înscriere, care va fi probabil pe la finea lui Septembrie, va fi anunțat pe cale diaristică din partea rectorului. Dimpreună cu inscrierile s'au amânat, firesce, și esamenale.

Corone eterne. Din incidentul morții domnișoarei Aurelia Constantin Săcăreanu din Brașov, ni-s'a trimis din partea onoratului domn George I. Nica, comersant în Brașov, ca unchiul decedatei, 10 fl. drept coronă eternă pe sicriul răposatei, la fundațiunea iubiților răposați întru ajutorarea școlărilor români săraci. Suma această se chităză în acest mod și se arată, că s'a depus la numita fundațiune. Brașov, 17 (29) August 1899. *Comitetul parohial român gr. or. din Cetatea Brașovului.*

Recolta României în 1898—99. După datele statistice culese de primarii din România în fiecare comună, rezultă, că în anul agricol 1898—99 s'au cultivat 1.661.360 hectare cu grâu, 189.340 hect. cu secară, 638.670 hect. cu orz, 310.310 hect. cu ovăș, 38.260 hect. cu rapiță și 20.860 hectare cu în sămânță. După evaluațiunile provisorii, producțiunea întinderilor sămânate a fost de 9.184.930 hectolitri pentru grâu, 700.700 hectolitri secară, 1.600.920 hectolitri pentru orz, 2.204.410 hectolitri pentru ovăș, 160.280 hect. pentru rapiță și 12.310 pentru în sămânță. Mijlocia producțiunii la hectar a fost de 5.5 pentru grâu, 2.7 pentru secară, 2.5 pentru orz, 7.1 pentru ovăș, 4.2 pentru rapiță și 0.6 pentru sămânță. Mijlocia producțiunii grâului la hectar a fost mai însemnată în următoarele județe: 14.7 Muscel, 13.5 Roman, 13.5 Gorj, 12.8 Suceava, 12.5 Vâlcea, 12.2 Mehedinți, 12.2 Drobeta, 11.6 Dâmbovița și 10.5 Neamț; și mai mică următoarele județe: 0.4 Tulcea, 0.6 Brăila, 1.3 Ialomița, 1.5 Constanța, 2.2 Buzău, 2.8 Covurlui, 2.1 R. Sărat, 3.2 Ilfov, 4.3 Tecuci, 4.3 Teleorman, etc.

O sinucidere. Vinerea trecută s'a sinucis la Kaltenbutgeben, în Austria, baronul Alexandru Petrino-Armis, Român din Bucovina. Baronul Petrino, a cărui sinucidere a produs o viață emoțiune în cercurile aristocratice vieneze, era vice-secretar al ministerului agriculturii din Viena. Sinuciderea lui Petrino se crede a fi în legătură cu un duel american. Sorțul a decis, ca baronul să se sinucidă. Corpul baronului a fost înmormântat la Viena.

Mersul ciurmei. Buletinele, cari șosesc la serviciul sanitar superior român despre mersul ciurmei în Rusia, sunt cam îngrijitoare. Epidemia se întinde necontenit cu toate că autoritățile sanitare rusești au luat cele mai severe măsuri pentru stăvilirea epidemiei. În fața acestei primejdii direcțiunea serviciului român sanitar a luat la rândul ei nouă măsuri de apărare la punctele de frontieră despre Rusia. În special la Reni și Ungheni s'au luat măsuri extrem de riguroase pentru a face cu neputință ori-ce invasiă a epidemiei. La toate aceste puncte s'a mărît în mod considerabil cordoanele de pază, în dosul cărora se vor instala alte cordoane pentru mai mare siguranță. — În privința măsurilor luate față de primejdia, ce amenință din partea Portugaliei, atât serviciul sanitar, cât și autoritățile administrative au dat cele mai severe ordine ca în porturile române, măsurile de pază să fie executate cu cea mai mare stricteț.

Curtea marțială din Belgrad a dresat actul de acuzare în contra autorului atentatului ex-regelui Milan, și în contra pretinșilor organizatori ai unui complot contra regelui Alexandru. Instrucțiunea a durat mai bine de 6 săptămâni. Numărul persoanelor incriminate în proces pentru atentat de înaltă trădare și crimă de les-maestate, se ridică la 45. Persoanele care au fost puse în libertate sunt în număr de 15. Curtea n'a făcut cunoscut încă publicului numărul acestor 45 de preveniți, dar mai multe persoane din prejurul judecătorilor au lăsat să se înțeleagă, că pe lângă asasinul Knezević și pretinsul său complice colonelul Nicolici, vor mai fi urmăriți și șefii partidului radical Pașici și popa Milan Djurici, pentru tentativa de complot contra familiei Obrenović, în favoarea lui Karağeorgević.

Programa concertului, ce-l va da mâne s'era d-l pianist Domeier în Redută, este următoarea : 1) Schumann : a) No-velette, b) Romaneze, c) Abschied (aus den Waldscenen.) 2) a) Rubinstein : Toredor et Andalouse (din „Le Bâl costumé“.) b) F. Domeier : Menuett. c) Brahms : Ungarischer Tanz. 3) Wagner-Domeier : Fantasie über „Lohengrin“. 4) Domeier : Andante religioso pentru violoncello și pian. 5) Moszkowski : Caprice Espagnol. 6) Mendelssohn : „Auf Flügeln des Gesanges“. 7) Klengel : Schlummerlied pentru violoncello și pian. 8) Gounod-Domeier : Faust-Fantasie.

Concertul din Deva.

Cel mai frumos și mai recreator moment al frumoselor serbări din Deva a fost fără îndoială concertul.

Artistic arangiat și deplin succes, el a mulțumit pe toți, chiar și pe străinii destul de bine reprezentați, cari au admirat talentul artistic român.

Reputatul și mult apreciatul nostru artist, d-l I. Dămian, cântăreț valoros la opera berlinesă, a fost gloria concertului. L'au acompaniat demn în prestațiile sale dragălașă artistă dela conservatorul din Budapesta, d-ra Valeria Pop, și mult promițătorul compositor și pianist d-l G. Șorban. Și celelalte forțe ale concertului s'au achitat bine de rolul lor greu.

În marea sală dela „Redută“, față cu un public care umplea literalmente încăperea frumos decorată, s'a început concertul la orele 8.45 minute.

Deja primul punct („Dansuri românești“ de Chovan), executat la pian pe patru mâni de simpatia d-ră Ana Petco, pianistă de forță, și de d-l G. Șorban, a stors aplausele entuziaste și prelungește ale publicului încântat. Atât d-ra Ana Petco, cât și d-l Șorban au dat proba unei tehnici foarte bune și a unei școle escelente.

Apără acum pe podiu d-l Dămian, primit cu salve de aplause frenetice. Frumosa compozițiă populară „Ciobanul“ a d-lui G. Dima, și s'căsă compozițiă „Mai am un singur dor“, au fost executate cu o perfecțiă de adevărat artist de cătră baritonul Dămian. Publicul era transportat, artistul a fost furtunos aplaudat.

D-ra O. Bardoși, talentată și dragălașă fiică a d-lui inspector r. pens. Iul. Bardoși din Sibiu, a confirmat deservit renumele, ce și-a creat deja până acum, ca o conservatoristă de mare talent. Atât piesele „Reproche“ de Haberdier și „Ilustrațiunea română“ de Karsz, cât și acompaniarea escelentă la multe puncte din program, dovedesc, că d-ra Bardoși e un talent de valoare, posedă în special o tehnică deservită și promite a deveni o artistă de renume.

Cunoscută și foarte simpatia d-șoră Valeria Pop dela Budapesta, a secerat cele mai vii aplause. Este o artistă de totă forță; posedă o voce puternică și totuși foarte dulce, cultivată și perfecționată de o școală bună și de un propriu talent escelent. Artistă a executat în mijlocul unei complete admirații, aria din opera „Prophetul“, „Mugur mugurel“ de G. Dima și nisece piese afară de program, nemțese și franceze.

Gentila d-șoră Adelina Piso, a executat cu succes de totă lauda și cu o teh-

nică de forțe bună violinistă, renumitul „Concert 5“ de Beriot. A fost mult și re-peșit aplaudată.

Nu mai încapă îndoială, că toate punctele d-lui Dămian au fost atât de succese, încât merită ori-ce epitețe de laudă. Îndesebi aria din opera „Afrikanerin“ (cântată nemțese) și cântările „Nor de vijeliă“ și „Șci tu mândră“, der și celelalte din program și afară de program, au transpus publicul în situațiă fericită de-a admira de-a-própe pe un artist român tânăr, der dintre cei mai de valoare, care ne face mândria în străinătate.

De sigur, talentatul artist, d-l G. Șorban, a contribuit și d-sa mult cu acompaniamentul d-sale insecționabil și cu zelul d-sale forțe laudabile, — la succesul complet al concertului.

D-l Victor Bodescu, student în drept, a declamat foarte bine „Rugămintea din urmă“, și „Numai una“ de G. Coșbuc. Are bun talent declamatoric și se pricepe la tainele psihologice ale interpretării adevărate.

S'era târziu, pe la 11, s'a terminat concertul spre marea mulțumire a publicului, care după-ce și-a mai petrecut la oaltă cât-va timp, a plecat fericit la odihnă.

Ascanio.

Procesul Dreyfus.

(Audiența dela 26 August.)

Bertillon continuă depozițiă sa și afirmă sub jurământ, că borderoul este scris de Dreyfus. După cererea unui membru al consiliului cu privire la analogiile observate la scrierea borderoului cu aceea a lui Eszterhazy, Bertillon admite ipoteza, că Eszterhazy s'ar fi îndeletnicit cu reproducerea scrierei borderoului, ca să potă înlesni substituiri sa acusatului.

Dreyfus declară, că a trimis cuvântul de „miserabil“ d-lui Bertillon, în timpul procesului din 1894, pentru că acesta îl numia neîncetat „vinovatul“. Dreyfus mai face declarațiă următoare: „Un lucru de care sunt absolut sigur e, că eu nu sunt autorul borderoului!“

Căpitanul Valerio, care împărțășese cu totul vederile lui Bertillon, declară, că numai acusatul putea fi autorul borderoului. Eszterhazy nu potă spune, că borderoul e al său.

Dreyfus afirmă, că ipoteza după care ar fi făcut borderoul, ca să constituie un mijloc de apărare, cade dela sine, pentru-că n'a căutat nici odată să se servescă de sistemul falșurilor. Toate măsurile d-lui Bertillon sunt false.

Căpitanul Freystaetter, membru al consiliului de rășboi din 1894, declară, că dosarul secret comunicat în camera de consiliu, conținea patru piese, printre care versiunea depeșii false din 2 Noembrie.

Colonelul Maurel și generalul Mercier cer cuvântul, în mijlocul emoțiunii generale și unanime a auditorului.

Colonelul Maurel explică frasa sa de deună-și: „N'am citit decât o singură piesă“. S'a oprit aci pentru a nu viola secretul sălei de deliberare și pentru-ca avocatul Labori să nu-l facă să declare mai mult decât ar fi voit. „N'am citit decât o singură piesă“, dice martorul, „după care am trecut dosarul grefierului, dicend: Sunt obosit“.

Căpitanul Freystaetter îl privește lung și declară, că colonelul Maurel avea în mână piesele secrete și că a făcut comentarul fie-căreia din ele.

Colonelul Maurel, foarte palid, protestă în potriiva cuvântului „comentarii“. Declară, că n'a influințat pe judecătorii pe cari îi presida. Decă un președinte i-ar fi făcut lui, fiind judecător, ceea-ce dice căpitanul Freystaetter, ar fi chemat pe acest președinte la datoria sa, și n'ar fi așteptat cinci ani „Nu voi răspunde căpitanului Freystaetter“, dice terminând colonelul Maurel.

Labori rógă consiliul să noteze, că nici o contradicere nu s'a opus căpitanului Freystaetter cu privire la comunicarea, în camera secretă a consiliului din 1894, a

depeșii din 2 Noembrie. Generalul Mercier spunend, că depeșă n'a fost comunicată consiliului, rog pe d-l președinte, dice d-l Labori, să ceră generalului Mercier explicațiuni asupra acestui fapt, care e în contradicere formală cu ce a declarat la bară.

O discuțiă se provocă între generalul Mercier și căpitanul Freystaetter, în decursul căreia generalul Mercier dice: „Căpitanul Freystaetter e prins în flagrant delict de minciună!“ Mercier declară, că depeșă dela 2 Noembrie n'a fost comunicată consiliului în 1894. —

Căpitanul Freystaetter răspunde, că e sigur a fi cetit depeșă: „Dreyfus arestat. Emisarul prevenit“.

În fața acestui incident, apăr. Labori stărue, ca starea sănătăți colonelului Du Paty de Clam să fie constatată oficial. Acest ofițer a pregătit, după spusa generalului Mercier, un plic, care cuprindea depeși secrete.

Declarațiunile căpitanului Freystaetter au produs o mare emoțiune.

Dela despărțământul Dicio-St-Mărtin al „Asociațiunii“. Secretarul despărțământului XXXII Dicio-St-Mărtin al „Asociațiunii“, părintele V. B. Munteșcu, ne trimite o întimpinare privitor la aserțiunile cuprinse în notița din nr. 164 al foiei noastre, în care se dicea, că cu ocazia adunării din Basna a celui despărțământ, președintele „simplaminte și din propria autoritate“ a respins o cerere la premiul scris de comitet pentru acel învățător de pe teritoriul despărțământului, care va dovedi cu documente, că a făcut cel mai bun progres în pomărit.

Față de această aserțiune părintele Munteșcu dice, că presidiul, notificând adunării concursul intrate, a făcut tot-o-dată cunoscut, că nici unul dintre petenți nu au produs nici un document în sprijinirea concursului lor. Încingându-se discuție asupra acosta, unul dintre membri comitetului a propus, ca concursul să fie respins, și alt membru, tot din comitet, a făcut propunerea, ca cererile să se remită comitetului spre a-le studia, și să vină cu o propunere asupra lor la proxima adunare generală. Părintele secretar s'a alăturat la propunerea primă cu adausul, că: „cunosc grădina de pomă a petentului, 4 m. pătrați, în care sunt câți-va prunișori, ce s'ar pută privi ca un început modest, însă nici decum nu este iertat, ca o corporațiune să vie și să premezieze astfel de începuturi“. Mai spunea părintele M., că cu toate acestea președintele a pus propunerile la vot, însă „petentele însuși și-a retras cererea, și astfel s'a închis discuțiunea“.

Observăm din parte-ne, că pare curios, cum de însuși membrii din comitetul numitului despărțământ stau înaintea adunării generale cu păreri și propuneri, ce se bat în capete? De aici apare, ca comitetul n'a luat dinainte în sinul său o decisiune asupra obiectului, pe baza căreia să vină el însuși c'o propunere formală și uniformă înaintea adunării generale. Al doilea, motivarea prin care s'a alăturat d-l secretar la propunerea de respingere a concursului, pare într'adevăr ridiculă. De ce n'ar fi adevărat iertat să se premezieze începuturi, și acestea ori-cât de „modeste“, când e vorba a-se încuraja cultivarea pomăritului și când însuși părintele M. recunoșce, că petentul a cultivat de fapt „câți-va prunișori“? În astfel de cauze animositățile și preocupățiunile trebuie puse la o parte, decă e, ca cei cu trageră de inimă să fie încurajați tocmai prin aceea, că li se conferă premii chiar și atunci, când zelul lor nu s'ar manifesta decât într'un „început modest“.

Anunț.

Intristata familiă I. Ciurou și T. Nica, au durerea a vē face cunoscută încetarea din viață a iubitei lor nepoțe

Aurelia Săcăreanu.

Înmormântarea va avē loc Mercuri 18 Aug. la 5 p. m. la cimitirul din cetate, plecând din casele proprii, str. Castelului Nr. 36.

Onor. prietini și cunoscuți sunt rugați a considera acest anunț, ca fiind loc de bilet de înscințare.

**Dela Tipografia „A. Mureşianu”,
din Braşov,
se pot procura următoarele cărţi**

Pentru comercianţi funcţionari şi toţi omenii de afaceri, precum şi studenţi putem recomanda următoarele cărţi:

Manul de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la şcoala română gr. or. din Braşov. Cartea e tipărită pe speşele „Albinei” şi e menită a face mari servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii poliţe. Preţul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr).

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panţu, prof. la şcoala comercială superioară din loc. Tractază principiile contabilităţii duble ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atenţiune, poţe orî şi cine sî înveţe contabilitatea, adecă ţinerea socotelor în economia proprie şi în afacerile comerciale. Preţul 50 cr. + 5 cr. porto.

„Curs complet de corespondenţa comercială”, de I. C. Panţu. Conţine modele de circulare, scrisori de informaţiuni, recomandăţiuni şi acreditive; scrisori în comerţul cu mărfuri, comisiune şi expediţiune; cesiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede şi cupone etc. Preţul 1 fl. 60 cr.

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de I. C. Panţu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni şi pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunţit, așa ca să fie înţelese de orî şi cine; de-asemena modul de calculare al intereselor la bănci şi teoria conturilor curente. Preţul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Idet fundamentale în economia politică. D-l Ioan Socaciu, vechi profesor la şcolile comerciale române din loc, a scos de sub tipar o nouă broşură sub titlul de mai sus, fiind adausă în partea a doua şi o nouă teorie sociologică, care conţine lucruri de interes ştiinţific deosebit mai ales pentru specialiştî. A cunoşce ideile fundamentale ale economiei politice este fără îndoială de mare interes pentru orî care cetitor inteligent. Un exemplar costă 65 cr. şi se poţe procura sêu direct dela d-l autor, în a căruia editură a apărut optî, sêu dela Tipografia „A. Mureşianu”.

Bursa de Bucureşti.
din 25 August n. 1899.

Valori	Do. bândă	Scad. cup.	Cu bani gata.
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct.	100.1/4
„ „ (Impr. 1892)	5%	Jan.-Iul.	100.—
„ „ din 1898	5%	„ „	100.—
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	—
„ „ (Impr. de 32. 1/2 mil.)	4%	Jan.-Iulie	87.—
„ „ (Impr. de 50 mil.)	4%	„ „	89 1/2
„ „ (Imp. de 274 m. 1890)	4%	„ „	89 1/2
„ „ (Imp. de 45 m. 1891)	4%	„ „	89 1/2
„ „ (Im. de 120 iul. 1894)	4%	„ „	89 1/2
„ „ (Im. de 90 mil. 1896)	4%	„ „	91 1/2
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6%	Mal.-Nov.	91.1/2
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—
Oblig. comunei Bucureşti 1883	5%	Jan.-Iul.	—
„ „ din 1884	5%	Mal.-Nov.	—
„ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	—
„ „ din 1890	5%	Mal.-Nov.	—
Scrisuri fonciare rurale	5%	Jan.-Iulie	95.3/4
„ „ urbane Bucureşti	5%	„ „	83.1/2
„ „ Iaşi	5%	„ „	91.1/8
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	96.—
	V. N.		86.—
Banca Rom. ult. div. fr. 1281	500	150 v.	—
Banca Naţion. ult. div. 86.—	500	intr. v.	2720
Banca agricolă	500	150 v.	353.—
Dacia-România ult. div. 85 lei	200	intr. v.	478.—
Naţionala de asig. ult. div. 48 lei	200	„ „	456.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	—
Soc. Rom. de Hartie ult. d. 100	100	„ „	70.—
„Patria” Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	„ „	—
Soc. rom. de petrol I em. u. d. 0	200	„ „	—
„ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	„ „	—
„Bistriţa” soc. p. f. hârtii 30	300	„ „	—
Societ. p. const. de Tramways	20	„ „	—
20 franci aur			—

SCOMPTURÎ:

Banca naţ. a Rom	7%	Paris	3%
Avansuri pe efecte	8%	Peterseurg	4 1/2
Casa de Depunerî	6%	Berlin	4 1/2
Londra	3 1/2	Belgia	4%
Viena	4 1/2	Elveţia	4%

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 August 1899.

Renta ung. de aur 4%	127.75
Renta de corone ung. 4%	96.25
Impr. cail. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.40
mpr. cail. fer. ung. în argint 4 1/2%	106.50

Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	119.30
Bonuri rurale ungare 4%	94.10
Bonuri rurale croate-slavone	96.25
Impr. ung. cu premii	164.50
Losuri pentru reg. Tisei şi Seghedin	139.50
Renta de argint austr.	100.25
Renta de hartie austr.	100.15
Renta de aur austr.	147.70
Losuri din 1860.	137.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	906.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	394.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	383.75
Napoleondorî	9.55 1/2
Mărci imperiale germane	58.90
London vista	420.57 1/2
Paris vista	147.75
Rente de corone austr. 4%	99.95
Note italiene	44.40

Cursul pieţei Braşov.

Din 29 August 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.36	Vënd.	9.39
Argint român. Cump.	9.33	Vënd.	9.35
Napoleond'orî. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbenî Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Ruseşti Cump.	126.75	Vënd.	127.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turceşti Cump.	10.70	Vënd.	—
Soris. fonc. Albina 101.—	Vând.	5%	101.50

**Publicaţiune de licitaţiune
minuendă!**

Subscrisa primăriă comunală esoperândă aprobarea mai înaltă pentru clădirea unei case comunale şi edificii economice, prin această scriem concurs de licitaţiune minuendă.

Licitaţiunea se va ţine în 24 Septemvre a. c. 10 ore a. m. în cancelaria comunei Teles.

Preţul de strigare e statorit în 14.957 fl. 43 cr., ca vadiu este a se depune înainte de începerea licitaţiei 5% din suma sus amintită, în bani gata, sêu hârtii de valoare, care vadiu este de a se întregi de cătră întreprindător imediat după terminarea licitaţiei la 10% a preţului de strigare.

Oferte în scris, făcute după tote formele legale, încă se primesc până la începerea licitaţiei.

Condiţiunile de licitare, planurile şi preliminariele se pot ptivi la primăria comunală subscrisă.

Edificarea se face în anii 1900 şi 1901.

Dela primăria comunală
Teles, la 10 August 1899.

Sever Mureşianu   Iuliu Valea
primar.   notar.

Concurs

pentru postul de avocat la

„SĂTMĂREANA”,

instituit de credit şi economii în Sein. (Szinýerváralja, comit. Sătmár.)

1) Salar fics fl. 1000, plătit în rate lunare anticipative.

2) La călătorii afară de ţinutul oraşului rebonificarea speşelor pentru trăsură, eventual calea ferată şi diurn de 5 fl.

3) Din eventualul venit curat al speşelor de proces 20%.

4) Clientelă privată.

5) Datorinţe: apărarea intereselor institutului înaintea judecătorilor şi altor toruri, purtarea proceselor, darea de sfaturî iuridice în afacerile institutului, statorirea stărei cărţilor funduarie şi intabulări pentru asigurarea împrumuturilor.

Detaiurile şi modalitatea serviciului se vor statori într'o convenţie deosebită.

Terminul concursului este **Septemvre 15 a. c. st. n.** Postul este a se ocupa îndată după alegere.

Recursorile sunt a se adresa Direcţiunei institutului.

Direcţiunea „Sătmărenei”.

Subsemnata aduce cu onore la cunoşcînţa On. părinţi şi tutori, că înscrierile în grădina mea de copii au loc în fie-care zi dela 1 Septemvre st. n. între orele 9—12. — Se primesc copii fără deosebire de confesiune şi naţionalitate, de asemenea se primesc elevi interni cu întreaga întreţinere. Supraveghiere seriósă, educaţiune solidă, îngrijire maternă.

Cu deosebită stimă:

Hermine Lexen,
directora grădinei de copii,
Braşov, strada Orfanilor nr. 7.

„Gazeta Transilvaniei”,
cu numărul à 5 cr. se vinde
la librăria Nic. I. Ciurecu şi
la Eremias Nepoţii.

Se caută

pentru România la o moşie aproape de Bucureşti un **vătăşel (tistartău)** însurat, care se cunoşcă creşterea şi îngrijirea vitelor (vacî, porci, oi), ér nevastă-sa se îngrijescă de lăptărie, facerea untului şi de paseri.

De prisos a se presenta, dacă nu posede doveđi, că are tote cunoşcînţele cerute, şi dacă n'a servit mult timp în această calitate.

A se adresa până la 20 Septemvre st. n. în Braşov, strada Catarinei nr. 28, ér în urmă la Bucureşti la D-nul Th. D. Lecca, Alea Năstăşescu 3. (Polonă).
5-10.672.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe şese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe şese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe şese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe şese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, se binevoiescă a scrie adresa lămurit şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Sosirea şi plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Mai st. n. 1899.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

- Trenul de persoane la 8 ore dim.
- Tr. accel. peste Cluşiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- Trenul mixt la 10 ore 25 min. sera
- Trenul accel. la 5 ore 7 min. dim.

Dela Bucureşti la Braşov:

- Trenul mixt, care circula numai Vinerea dela Predeal, la 5 ore 20 min. dim.
- Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- Trenul de pers., la 9 ore 27 min. sera
- Trenul accel. la 10 ore 14 min. sera.

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

- Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătură în St.-Georgi cu Ciuc-Szerda şi Ciuc-Gyimes).
- Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m.
- Trenul mixt, la 6 ore 48 m. sera, (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Zérnesei la Braşov (G. Bartolomeiu).

- Trenul mixt la 6 ore 22 min. dim.
- Trenul mixt la 1 órá 12 min. p. m.
- Trenul mixt la 8 ore 18 min. sera.

Dela Ciuc-Gyimes la Braşov:

- Trenul de pers. la 8 ore 25 min. dim
- Trenul de pers. la 2 órá 51 min. p. m.
- Trenul mixt la 6 ore 48 min. sera.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

- Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineţa
- Tr. accel. (peste Cluşiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- Trenul de pers. la 7 ore 48 min. sera.
- Trenul accel. la 10 ore 26 min. sera.

Dela Braşov la Bucureşti:

- Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- Trenul mixt la 11 ore a. m.
- Trenul accelerat (ce vine pe la Oradia. Cluşiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

- Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad) Ciuc-Szereda. 3 ó. 15 m.
- Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.

- Trenul de pers. la 3 ore 15 m. p. m. are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda.

Dela Braşov la Zérnesei (G. Bartolomeiu).

- Trenul mixt la 9 ore şi 2 min. a. m.
- Trenul mixt la 3 ore 18 min p. m.
- Trenul mixt la 9 ore 30 m. sera.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

- Trenul de pers. la 5 ore 19 min. dim.
- Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- Trenul de pers. la 3 ore 50 min. p. m.